

Megalapozott bizalommal

Két súlyos, égető probléma ma van Szegednek, amit minden kezdeményezés, igyekezet, törekvés ellenére csak helyi eszközökkel megoldani lehetetlen. E két dolog: a lakáshelyzet és a megújuló belvizekkel, illetve a csatornázással kapcsolatos kérdések komplexuma.

A felső szervek a szegedi lakáshelyzet súlyosságát át is érzik. Ennek újabb külső jele az a kétszázhusz lakást jelentő, állami pénzen megindult építkezés az Attila utca, illetve Mérey utca környékén. A további stabilizálódással, a hároméves terv során előreláthatólag újabb ilyen épülettömbök magasodnak majd a város még most foghíjas részein.

A lakáshelyzettel összefügg, de egy-egy vonatkozásban még súlyosabb és a szokványos helyi problémákon túlnő Szeged belvizi és csatornázási helyzetének rendezetlensége. Erről a múlt években csak szakkörök tudtak, a kérdéssel konkrétan foglalkozó szakigazgatás emberei tartották számon, csak a tanács fejté fájta. Most azonban a széles közvélemény is foglalkozik vele. A felelősségtudaton kívül ez is ösztökéli Szeged "kormányát": a városi tanács végrehajtó bizottságát, hogy a probléma megoldását akár helyi eszközökkel, akár országos segítséggel, de szorgalmatossággal.

Olyan cipő ez, amely csak szorít, de egyszer még súlyos sebet is ejthet azon, aki viseli.

Elmondtuk már, de hadd szögezzük le még egyszer a sajnálatos tényt: az ország legmélyebb pontján fekvő Szegedet fennállása óta két oldalról támadja vagy támadhatja a víz. Magas vízállások a Tisza hullámai szembe ostromolják és az ilyen támadás elhárítására fel is vagyunk készülve. A belvizek azonban alattomosak; váratlanul, orozva, de ciklusosan és elkerülhetetlenül visszatérően támadnak ránk — hátulról. A 30—35 méterrel magasabb Duna—Tisza-közi vízváltástól, a folyó másik partjáról is, óriási területről törhet olykor a vadvíz a városra.

Ha az időjárás bizonyos körülményei találkoznak: a Duna—Tisza-köze, a Tisza—Maros-torkolat vidékének talaja nedves évszaktól vízzel telítődik, majd kemény hidegben vastagon átfagy; erre pedig komolyabb hótakaró kerül, akkor hirtelen olvadáskor száz veszedelem Szegednek. A Tisza mindkét oldaláról, a fagyott lejtős területeken pont a millió és millió köbméter víz zúdulhat a két hegyes torony és a Tisza-híd lágy ívének irányban. Szegednek kell ezt a két-három megye területén összegyűlt belvízárdat a Tiszába emelni, ha nem akarja, hogy külső városrészei, főleg a munkáslakta települések kis házai a víz martalékaivá legyenek, ha nem akarja, hogy saját lakosainak földjén kívül egy egész sor más község földje-velése is történe-menjen.

Ezt a kénytelenből rászakadt feladatot Szeged az elmúlt években úgy-ahogy végre is hajtotta. Azonban felő, hogy ismét bekövetkezhet olyan időszak, mint az 1940—42-es évek voltak, amikor csak Szeged közgazgatási területén kétezer katasztrális hold volt víz alatt és a jelenlegi szegedi járási termőföldjeinek jórésze úszott — s akkor e város már védekezésre képtelen lesz. A szegedi vízátemelő, szivattyútelepek ilyen igénybevételét már nem bírják el.

A régi szivattyútelepeket Szegednek tehát korszerűsíteni, emellett pedig újakat létesíteni kell, hogy nedves-esős években a város lakói, élő és holt felszerelése, vagyontárgyai kellően biztosítva legyenek. Ez a korszerűsítés, a szivattyútelepek kapacitásának megduplázása — a szakemberek számítása szerint — közel húszmillió forintot igényel. Ez pedig a városi tanács évi egész költségvetésének jelentékeny hányada, olyan összeg, amit még más kiadások rovására sem teremthet elő a város.

E kérdést, minden vonatkozásával, következményeivel egyetemben nagyon jól ismerik a vízügyek "szakszervei", mind

helyi, mind országos fokon. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság véleménye egyezik a szegedi tanácséval, a Szegedi Vízügyi Igazgatóságéval: Szeged belvízügyi helyzetét sürgősen rendezni kell, mégpedig jelentős állami segítséggel. Ez a szakvélemény az illetékes felső tervgazdálkodási szerveknél sem ismeretlen, csak...

Az a Szeged számára egyenesen meghökkentő hír jött most Budapestről, hogy ezt a sajnálatos "specialitást" a belvizi terén nem vették tekintetbe a hároméves terv előirányzatának összeállításánál. Hiába van a szakemberek pozitív javaslata, Szeged ilyenirányú igényét úgy tekintik, mint egy általános igény a sok közül, egy állami pénzre tartott zsák a sok megtöltésre váró zsák közül.

És az ilyen szemlélet ellen eleve tiltakozni kell. A belvizek az elmúlt években országosan súlyosak voltak, tehát sok megye, sok vidék igényli, hogy az elkövetkező évek során az ellenforradalom által nagyon is kiűrtett államkasszából neki is jusson valami. Szegednek azonban sajnálatos elsőbbsége van e téren. Elsősorban azért, mert a földrajzi fekvése folytán ilyen szempontból a legjobban veszélyeztetett nagyváros, másrészt pedig több városnegyede a belvizek nélkül is, a talajvizektől állandóan veszélyben forog: már meglevő lakóházai fokozatosan tönkremennek és így állandóan bővül a lakásigénylők száma.

Gondoljunk csak a város egyik jellegzetes proletánegyedére: a Móravárosra. Ez az amúgy is mélyenfekvő Szeged legmélyebb pontja. A város részben 1840 körül, részben 1879 után épült csatornahálózatát annyira túlterhelte, hogy különösen a részről a felesleges vízét elvezetni nem tudja. Egyes kertekben valóságos ómcocarnak keletkeztek és százával vannak olyan lakások, amelyeknek padlóí kórhadnak, falai csőpöcnak a fel-fel buggyanó talajvíztől és szinte napról napra "gyártják" a jogasabbnál jogasabb lakásigényeket. Vajon, hogy enyhülhet a súlyos lakáshelyzet Szegeden, ha a belvizi és talajvíz-sújtotta Móravároson, Rókuson állandóan pusztulnak a házak, a lakások szinte hasonló ütemben, ahogy az állam segítségével építkezhetünk.

Még egy, nem elvetendő szempont: pár év múlva hiába építünk újabb lakóházatömböket. Azok egyszerűen használhatatlanok lesznek, az új házakat a város csatornarendszerébe bekötni sem lehet, mert a csatornahálózat avultsága mellett lehetetlenül túl is terhel.

Igy kerül egymás mellé a fentebb említett két probléma: a lakáskérdés enyhítése és a belvizi-csatornázás rendezetlensége Szegeden. E két dolog fölfelelőnemesek az, hogy égető, hogy csak állami segítséggel oldható meg, hanem az is, hogy egyik a másik nélkül "nem megy", csak közösen, szinte csak egyidőben rendezhető.

Súlyos, nehéz probléma ez, aminek orvoslását azonban már a hároméves tervben meg kell kezdeni. Az eleve mutatkozó nehézségek láttára határozta el most a városi tanács végrehajtó bizottsága, hogy a helyzetet ösztönzintén feltárva és érveit csatornázási állítmány közvetlenül a forradalmi munkás-paraszt kormányzat orvoslását igénylő szegedi kórolem, az a körülmény, hogy ez a város jelenlegi helyzete, főleg szemponthálójában is nagyon jelentős kérdés, amely már területi vonatkozásaival is kinőtt a szegedi körtőlésen kívül, valószínűleg nem került kellő meg-

fontolásra az ügygel már foglalkozó felső szerveknél. A forradalmi munkás-paraszt kormány döntésére van tehát szükség ahhoz, hogy e kérdés súlyja kellően érvényesüljön.

Magá a forradalmi munkás-paraszt kormány eddigi konkréti segítségei Szegednek: így a két lakatya átengedése, az új építkezések megindítása stb. kellő alapul szolgálnak a további bizalomra is. Szeged város tanácsa, a város lakói remélik, hogy a kormány módot talál arra, hogy az állami pénzből, amelynek ezt az ellenforradalom által meggyötört országban különben ezer helye volna, a közeljövőben jut a belvizi és csatornázási helyzet javítására és ezzel végleg megoldódik e nagy város és környékének településbiztonsága és ez a körülmény is további lépés lesz a súlyos lakáshelyzet enyhítése terén.

N. L.

400 ünnepi előadás

A szovjet színházak méltóan akarják köszönteni a nagy jubileumot: a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulóját. A Szovjetunió kulturális ügyei minisztériumának közlése szerint több, mint 300 új dráma és mintegy 100 zenés darabot mutatnak be.

Igen sok darab központjában V. I. Lenin alakja áll. Sok városban tekinthetnek meg a nézők olyan színműveket, amelyek Leninről szólnak. A moszkvai Kis Színház bemutatja D. Zorin »Örök forrás« című darabját. N. Pogogyin »A Kreml toronyórái« című darabját felújítja a leningrádi Nagy Drámai Színház, a tadzsikisztáni »Lahuta« színház, valamint Novosibirszk, Cseljabinszk, Szverdlovszk és más városok színházai. A leningrádi »Puskin« színház bemutatja A. Kapler »Viha ros év« című darabját, a »Vah-tangov« színház pedig november 7-én mutatja be I. Szeljvin »Nagy Kirill« című drámáját.

Egyes színházak olyan Leninről szóló darabokat tűztek műsorra, amelyeket helyi szerzők írtak. Így például a penzai drámai színház előadja V. Kirjuskint »A felkelés évében« című darabját, amelynek cselekménye 1918-ban játszódik le.

A Kis Színházban és a kijevi »Ivan Franko« színházban A. Kornyejcsuk »Miért mosolyognak a csillagok?« c. darabját játsszák, a Szovjet Hadsereg Központi Színházában és néhány más színházban bemutatják M. Solohov »Új barázdát szánt az éke« c. regényének színpadi változatát, a bjelorusz ziai »Jakub Kolasz« színházban P. Glebka »Fény Keletről« című színművét.

A legtöbb színházi előadás a jubileumi napokban megrendezi a szovjet darabok ünnepi héttét, s kiállításokon ismerteti a szovjet színháztudás 40 éves fejlődésének eredményeit.

Nemesített búzavetést nem érhet gabonaüszög

Az elmúlt tavasz idején a szegedi határban elterülő búzavetésekben igen nagy károkat okozott a gabonaüszög. Számos gazdának annyira üszögös búzája termett, hogy vetőmagnak egyáltalán nem alkalmas. Sőt a lisztiebből készült kenyér minősége is igen gyenge. Az ilyen károk elkerülését szolgálja többek között a kormány által óriási költségekkel létrehozott nemesített gabonavetőmag akció. Nemesített búzavetőma-

Jelentősen bővült az oktatás a Természettudományi Karon

A Szegedi Egyetem Természettudományi Karának professzorai az utóbbi években évről évre javasolták a tanárképzés idejének öt évre való felemelését. A négyéves tanulmányi időt ugyanis sok olyan egyetemi elfoglaltság terhelte, amely a képzés színvonalát kedvezőtlenül befolyásolta. Az idén a kar professzorátusa nagy örömmel fogadta a kormányzatnak azt a rendelkezését, hogy a Természettudományi Karon is bevezetik az ötéves tanárképzési időt. A hosszabb idejű tanárképzés szükségessé tette új tantervek kidolgozását, Ezt a munkát a kar professzorai a korábbi években nagyobb önállósággal véghezvitték el, mert a minisztérium csak nagy vonalakban adta meg direktíváit.

Az ötéves tanárképzés bevezetése nemcsak azért hasznos, mert növeli a tanárképzésre fordított időt és ezzel lehetőséget ad az alaposabb munkára, hanem azért

is, mert lehetővé teszi, hogy a felsőbb évfolyamok a tudományos kutató munkába az eddigieknél jobban bekapcsolódjanak.

Az új tanterveket az új szakcsoportok megindulásának figyelembe vételével készítették el. A most kezdődő tanévben ugyanis több olyan új szakcsoport oktatása kezdődött meg, ami az elmúlt években egyáltalában nem volt a karon, vagy több éven keresztül szünetelt. Ezzel a kar oktató munkája is kiteljesedett, gazdagabbá vált. Ilyen új szakok: a biológiai-kémia, ábrázoló geometria, és az alkalmazott matematika szak.

A tanárképzés meghosszabbodása a gyakorló iskolákkal való kapcsolat szervezéséből tételt is megkívánja, hiszen az elmúlt években a gyakorló iskolák és az egyetemi oktatás között megfelelő kapcsolat nem volt, aminek a nevelési-módszertani képzés látta kárát.

A BURKOLT ÁRDRÁGÍTÁS és spekuláció ellen!

Az Országos Árhivatal harcot hirdet a burkolt áremelés és a spekuláció ellen. Az Állami Kereskedelmi Felügyelőségre nagy feladat hárul ebben a harcban. De valamennyi kereskedelmi vállalat joga és kötelessége örködni a stabil árak, az árak minősége felett. Mert a burkolt árdragítás egyik fajtája: a minőségromlás. Ezzel jöllehet néhány vállalat gazdasági, nyereségesen termel. De gazdaságunkkal sok százezer fogyasztót csapnak be, károsítanak meg.

A régi használati cikkek eltűnnek, és helyettük kis változtatással »új« cikkek jelennek meg lényegesen magasabb áron. Nem új jelenség ez. Lapunkban már hónapokkal ezelőtt foglalkoztunk a cipőipar árdragításáról.

Itt a drágább Lottószelet

A Délmagyarországi Cipő-nagykereskedelmi Vállalat vezetői ismét elmondták, hogy a Duna Cipőgyár által gyártott extra cipőknél árdragítás tapasztalható. Az extra cipők a legtöbb esetben nem különböznek az első osztályú cipőktől, áruk mégis 5 százalékkal magasabb. Előfordul, hogy különböző KSZ-ek azonos cikkeket más árat számolnak fel.

Az Élelmiszerkereskedelmi Vállalat árai és árai között is találkozunk a burkolt árdragítás jelenségével. Bizonyosan feltűnt a »Sport-szelet« kedvelőinek, hogy olcsó, — 1 forint — csokoládészeletjük eltűnt. Helyette megjelent hasonló csomagolásban, súlyban és minőségben az 1,80 forintos »Lottó-csokoládé«.

Ma már annviféle kenyér, süteményfélések van, hogy alig tud az ember közöttük eligazodni. Talán éppen ezért tudták a félkilós búfékenyér árat 1,80 forintban megállapítani. A jelenség megértéséhez állítsuk egymás mellé az ugyancsak félkilós búfécapipót, melynek ára 1,60 forint, ez fehérlisztből, a búfékenyér pedig — barnából készül.

A Kiskereskedelmi Vállalat

lat vezetői alaposan körülnéztek saját portájukon. Listát állítottak össze. Lássunk ebből néhányat. Az »Extra« típusú nyugági fogyasztási ára 157 forint volt. Hasonló minőségben »új« nyugági jelent meg, csupán a vászon színét és a nyugági elnevezését — most »Ultra« — változtatták meg —, no meg az árat 174 forintra.

A Szegedi Házilipari Szövetkezet által gyártott 12 colos fehér vesszőkosár ára 21,28 forint volt, jelenleg ugyanazon minőségű kosár 45,30 forintba kerül. A varrógép tülemez — árjegyzéki cikk — száma 500 832 — ára 16,10 forint volt, jelenleg teljesen megegyező minőségű C. B. 15 280 cikkszámú szállított tülemez ára 40,50 forint. Az olcsó, 94 forintos divattáska is eltűnt a forgalomból. Jelenleg 128 forintnál kezdődnek az árak, és minőségben alig különböznek a 94 forintostól. Lehetne sorolni a listán felsorolt cikkeket.

A további példák

A Ruházati Bolt áruinál — ezt sokan éreztük saját bőrünkön — is találkozunk burkolt árdragítással. Egyes

GYEREKEK...

ALKONYODIK. Vervörös sapkája alól megegyezően visszapiillant a Nap és aranyló sugaraival bevilágítja a kicsiny tó tükre. A gyenge esti szellő apró hullámokkal fodrozza a víz színt. A parton vitorlások állnak indulásra készen. — A szél lassan erősödik, s a kis csónakok megindulnak. Mintha láthatatlan kéz irányítaná valamennyit a tulsó part felé. Nem ül benne senki, hiszen ezek nem igazi hajók. — A kövérre dagadt vitorlákba aztán belekap az északnyugati szél, s a parton álló »hajósok« szeme izgatottan kíséri a vitorlásokat. Komoly és szép játék ez. Meg kell állapítani, hogy honnan fúj a szél és úgy kell vízrebo-csátani a kis hajót, hogy kedvező legyen a szélirány...

Estéről estére összegyűlnek itt a Szeged alsóvárosi temető végénél, a kis háromszögletű tó partján a fiúk, s a foltozó-zsákból, vagy éppen a leánytestvéreke babaruháiból »szerzett« rongyból vitorlát készítenek a magukfajta csónakokra és versenyeznek egymással a széllel. Arcuk kipirul az izgalomtól s oda képzelik magukat a »nagy vízre«, ahol van hullám, meg vihar, s talán még cápa is.

AMIKOR megkérdezem

Ujabb társasulazás Szegedről Csehszlovákiába

Ismét látni Prágát, most már az őszben! Ennél nagyszerűbb kívánságot aligha lehetne nagyobb hirtelenében teljesíteni. Az IBUSZ szegedi kirendeltsége viszont még erre is képes, legálábbis erről adott hírt egy tegnapi telefonbeszélgetés. Az idén immár harmadszor rendez Csehszlovákiába társasulazást az IBUSZ, kimondottan szegediek részére. Az október 20-a körül megrendezendő prágai út ezúttal minden eddiginél hosszabbnak bizonyul, s hét és félnaposnak ígérkezik.

Az utazás autóbusszon történik, s mindössze ezeröttszáz forintba kerül. Negyvenöt szegedi ismét megtekintheti az ősi várost.

férfiszövetek minősége romlik — ez is árdragítás. Általában fenyesebbek, s ebből következtethetünk, hogy a felhasználó nyersanyag nem azonos a régebben felhasznált anyagok minőségével. A 135 forintos női szövet ára 160 forint lett, ugyanakkor minőségi javulás nem tapasztalható. A korábban forgalomba hozott 30 forintos inlet minősége az utóbbi időben romlott. A gyermek kötöttárunknál (kardigán, kuligán) a nagyság számainál mutatkozik eltérés. Micsoda felfuráng: a régi ötös számból hatos lett. A Makói KSZ által készített kamgarn férfiföltöny ára a korábbi 1180 forintról 1230 forintra emelkedett.

Csupán néhány példa a szegedi üzletekből, de ez is bizonyítja, hogy nincs rendben valami! Fogjunk össze a kereskedelmi szakemberek, az AKF, a társadalmi ellenőrök, a fogyasztók akadályozzuk meg a garázdálkodást. Valamennyi becsületes vállalkozgató, szövetkezeti elnök és vásárló nevében kérjük, hogy törvényeink értelmében szigorúan büntessék meg az árdagítótakat,

H. Jancsit — aki még csak 9 éves —, hogy ki mondta, mint kell vitorlást készíteni, lenéző fölénytel nézett rám, s csak annyit mondott: »Ezt minden rendes gyerek tudja.« S ezután kérdés nélkül mesélni kezdett társaival együtt. Meséltek saját fantáziájuk alapján s az innen-onnan összeszedett olvasmányokból, hogy hogyan is lesz belőlük, ha megnőnek igazi hajós. (Mert mind az akar lenni.) Hogyan kormányozzák majd a nagy hajókat végig a Tiszán, a Dunán, a Fekete-tengeren egészen a krokodilos tenger partjáig.

BOLDOGAN néztem és hallgattam ezeket a gyerekeket. Kicsi szívük tele van reménnyel, vágyakozással, tervekkel, melyeket el is érhetnek.

Közben befutottak a hajók, s az elsőseg eldöntése után kezdődött a játék elől-ről. Sokszor némi vitával zárultak az értékelések, de hát... nem lát mindenki jól a szürkületben.

A nap lebküött a körtőlés mögött, lassan besötétedik. Hazaindulok azzal a boldog tudattal, hogy lám így is tudnak játszani a cserepessori gyerekek, a Földműves utcai iskola kis tanulói.

R. F.